

Pregled osnovnih indikatora privrednog kretanja u regionu AP Vojvodine za period I-IV 2014. godine

U prva četiri meseca 2014. godine nastavljena su pozitivna kretanja u oblasti industrijske proizvodnje i spoljnotrgovinske razmene. Povećan je izvoz i smanjen spoljnotrgovinski deficit. Zabeležen je realni pad prosečne neto zarade i pad kreditne aktivnosti banaka, uz blagi rast potrošnje. U aprilu 2014. godine, zabeleženo je blago povećanje zaposlenosti, uz smanjenje broja nezaposlenih lica u odnosu na prethodni mesec tekuće godine. Platnobilansna kretanja i inflacija su u planiranim granicama.

Realan ekonomski rast meren BDP, u prvom kvartalu 2014. godine iznosi 0,4% (fleš procena). Glavni izvori privrednog rasta u prvom kvartalu tekuće godine su rast neto izvoza, dok je negativan doprinos rastu privredne aktivnosti dala smanjena domaća tražnja i javna potrošnja.

Tabela 1. Usporedni pregled makroekonomskih indikatora za R Srbiju i region APV

Osnovni makroekonomski pokazatelji	Region APV IV 2014 IV 2013	R Srbija IV 2014 IV 2013	Region APV I-IV 2014 I-IV 2013	R Srbija I-IV 2014 I-IV 2013
BDP	I kvartal 3,0%; II kvartal 0,5%; III kvartal 3,8%; IV kvartal 2,7% (I kvartal 0,4% → fleš procena)			
Industrijska proizvodnja	2,3%	1,9%	3,5%	2,1%
Spoljnotrgovinska razm. u mil. USD			3.640,6	11.704,1
% promene			12,3%	10,4%
Izvoz u mil. USD			1.630,3	4.986,4
% promene			17,8%	19,3%
Uvoz u mil. USD			2.010,3	6.717,7
% promene			8,3%	4,6%
Spoljnotrgovinski deficit u mil. USD			-380,0	-1.731,3
% promene			-19,5%	-22,8%
Promet robe na malo (stalne cene)	0,9%	0%	1,8%	1,9%
Potrošačke cene		2,1%		2,5%
Zarada po zaposlenom - realno	-5,7%	-3,7%	--4,6%	-2,4%
Zarada po zaposlenom - nominalno	-3,5%	-1,7%	-2,0%	0%

Međugodišnja stopa rasta industrije regiona AP Vojvodine, za prva četiri meseca tekuće godine, iznosi 3,5%, dok je industrijska proizvodnja na nivou države Srbije zabeležila rast od 2,1%. Industrijska proizvodnja regiona AP Vojvodine u aprilu mesecu 2014. godine

je veća za 2,3% u odnosu na nivo proizvodnje u istom mesecu prethodne godine, a na nivou R Srbije je veća za 1,9% .

Povoljna kretanja u ovom periodu, zabeležena su i u izvozu privrede R Srbije koji je povećan za 19,3% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je u regionu Vojvodine zabeležen rast izvoza od 17,8%. Vrednost uvoza na nivou zemlje veća je za 4,6%, dok je u regionu AP Vojvodine uvoz veći za 8,3% zbog povećanog uvoza energenata (nafta i gas), u odnosu na nivo u istom periodu prethodne godine. Značajno brže kretanje izvoza od uvoza, rezultiralo je manjim deficitom robne razmene na nivou zemlje za -22,8%, a kod robne razmene regiona AP Vojvodine za -19,5%.

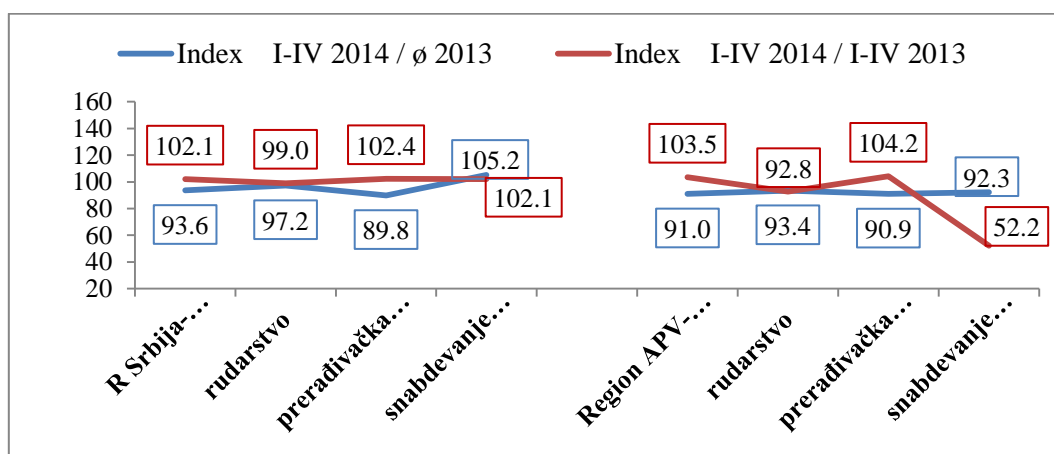
Zahvaljujući pozitivnim kretanjima u spoljnotrgovinskoj razmeni, pritisci na domaćem deviznom tržištu su smanjeni i cene hrane su pale, što je rezultiralo međugodišnju stopu rasta inflacije od 2,1%. Održavanje inflacije u granicama cilja, rezultat je pada cena poljoprivrednih proizvoda, pada potrošnje, relativno visoke referentne kamatne stope koja suzbija tražnju i jedne opšte recesije u privredi.

Industrija

Industrijska proizvodnja vojvođanskog regiona, u periodu I-IV 2014. godine, veća je za 3,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po sektorima, rast obima proizvodnje je ostvaren u sektoru prerađivačke industrije za 4,2%, a pad obima u sektoru rudarstva za 7,2% i sektoru snabdevanja el. energijom, gasom, parom i klimatizaciji za 47,8%.

Republika Srbija, rast obima industrije za 2,1% i to prerađivačka industrija za 2,4% i sektor snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizaciji za 2,1%, dok je pad obima industrije u sektoru rudarstva za 1,0%.

Grafikon 1. Kretanje industrijske proizvodnje po sektorima za period I-IV 2014.godine / I-IV 2013.godine i ø 2013.godine

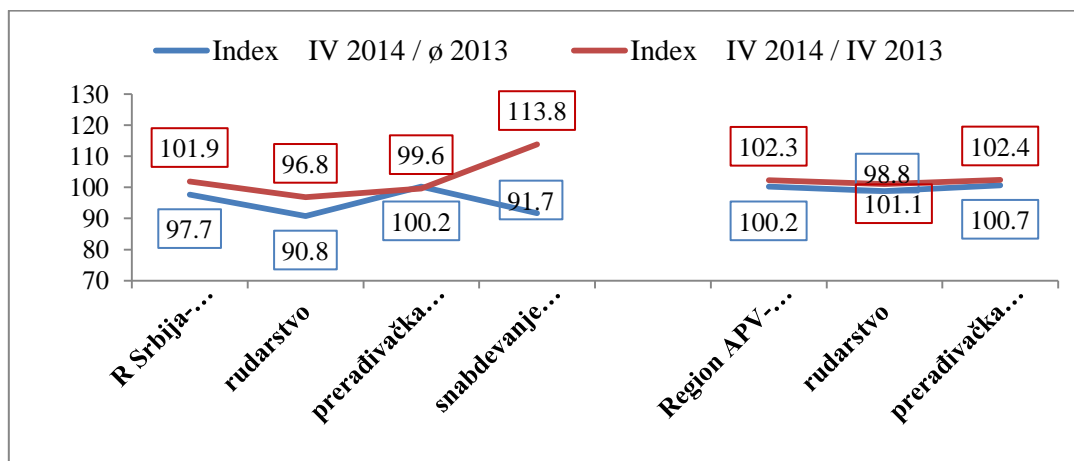

U prva četiri meseca tekuće godine, ukupna industrijska proizvodnja R Srbije je za 6,4% ispod nivoa proseka prethodne godine, a industrijska proizvodnja regiona AP Vojvodine je za 9,0% ispod. U odnosu na prosečan nivo proizvodnje u prethodnoj godini pad proizvodnje u vojvođanskom regionu zabeležen je u sva tri sektora: snabdevanje električnom

energijom, gasom, parom i klimatizaciji pad za 7,7%, rudarstvo za 6,6%, a prerađivačka industrija za 9,1%.

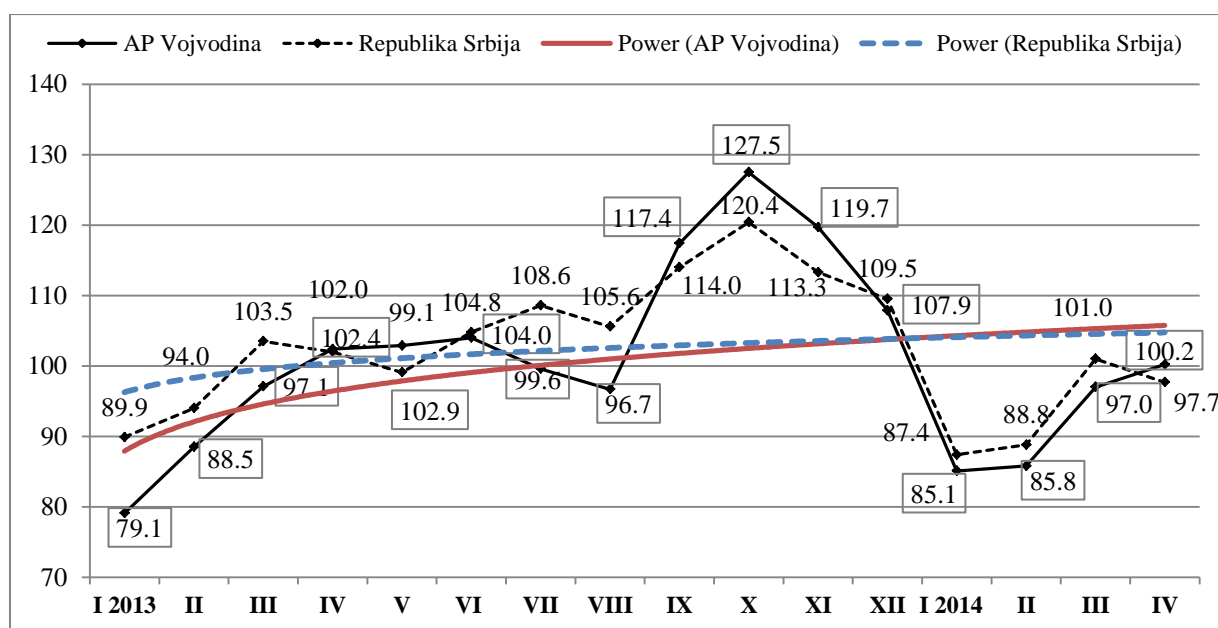
Fizički obim industrijske proizvodnje regiona AP Vojvodine, **u aprilu mesecu 2014.** godine veći je za 2,3% od ostvarene proizvodnje u aprilu 2013. godine (R Srbija rast od 1,9%). Rast industrijske proizvodnje u vojvođanskom regionu, u ovom mesecu zabeležen je kod prerađivačke industrije za 2,4%, i kod rudarstva za 1,1%.

Grafikon 2. Kretanje industrijske proizvodnje po sektorima u IV 2014.godine / IV 2013.godine i ø 2013.godine

Aprilska industrijska proizvodnja vojvođanskog regiona je veća od prosečnog nivoa proizvodnje u 2013. godini za 0,2% i to kao rezultat, pre svega, većeg obima proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda za 15,2%, proizvodnje derivata nafte za 1,6%, proizvodnje pića za 21,6% i proizvodnje električne opreme za 4,2%.

Grafikon 3. Indeksi industrijske proizvodnje (mesec 2014 / Ø 2013=100) sa trendom kretanja

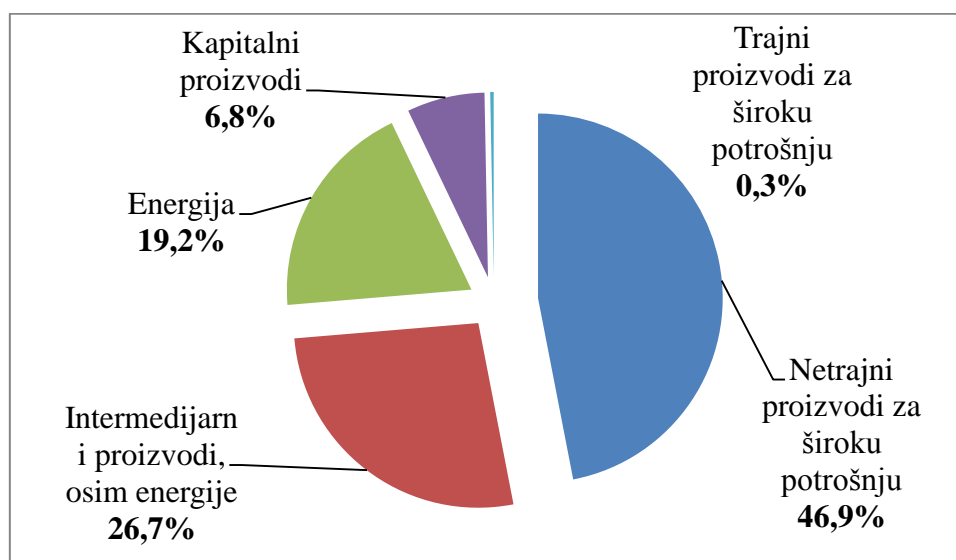

U periodu januar-april 2014. godine u odnosu na isti period 2013. godine, posmatrano po nameni proizvodnje, a sa aspekta visine učešća u ukupnoj industrijskoj proizvodnji regiona AP Vojvodine, zabeležen je:

- rast proizvodnje od 5,1% kod netrajnih proizvoda za široku potrošnju (učešće 46,9%),
- pad proizvodnje od 2,3% kod intermedijarnih proizvoda, osim energije (učešće 26,7%),
- rast proizvodnje od 7,1 % kod energije (učešće 19,2%),
- rast proizvodnje od 4,0% kod kapitalnih proizvoda (učešće 6,8%) i
- rast proizvodnje od 3,7% kod trajnih proizvoda za široku potrošnju (učešće 0,3%).

Grafikon

4. Industrijska proizvodnja po nameni za april 2014. godine (učešće u %)

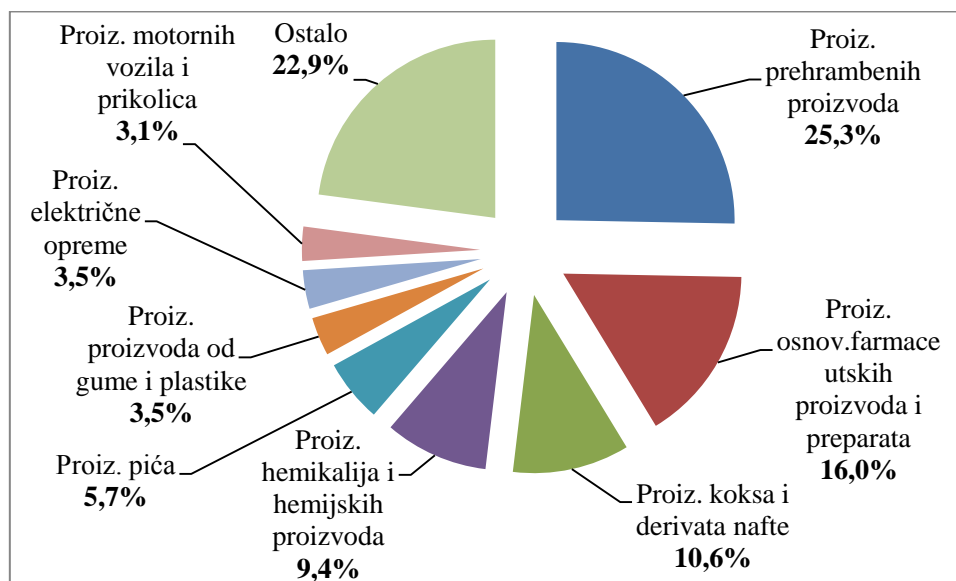

U prva četiri meseca tekuće godine u prerađivačkoj industriji (čiji obim proizvodnje u ovom periodu čini 91,1% ukupne industrije Vojvodine) zabeležena je stopa rasta od 4,2% u odnosu na isti period prethodne godine, a koja je podržana rastom u 12 od ukupno 24 oblasti prerađivačke industrije. Učešće oblasti koje beleže trend rasta čine 48,7% prerađivačke industrije regiona.

Najizrazitiji rast ostvaren je u prehrambenoj industriji za 6,6% (učešće 25,3%), u proizvodnji koksa i derivata nafte za 13,3% (učešće 10,6%), u proizvodnji pića za 3,1% (učešće 5,7%), u proizvodnji proizvoda od nemetalnih minerala za 6,2% (učešće 1,8%), u proizvodnji papira i proizvoda od papira za 0,8% (učešće 1,5%), u ostalim prerađivačkim delatnostima za 25,6% (učešće 1,4%) i u štampanju i umnožavanju audio i video zapisa za 11,4% (učešće 1,1%).

Najizrazitiji pad sa najvećim uticajem na trend kretanja prerađivačke industrije je pad proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda od 0,6% (učešće 16,0%), proizvodnje hemikalija i hemijskih proizvoda od 5,5% (učešće od 9,4%), proizvodnje proizvoda od gume i plastike od 2,1% (učešće 3,5%), proizvodnje električne opreme od 3,1% (učešće 3,5%), proizvodnje motornih vozila i prikolica od 0,5% (učešće 3,1%) i pad proizvodnje metalnih proizvoda, osim mašina od 3,3% (učešće 2,1%).

Graikon 5. Struktura prerađivačke industrije po oblastima za april 2014. godine (učesće u %)

Posmatrano po oblastima i veličini uticaja na kretanje ukupne prerađivačke industrije regiona, u periodu januar-april 2014. godine u odnosu na isti period 2013. godine, prvih pet ostvarile su:

- proizvodnja prehrambenih proizvoda (učesće 25,3%), rast od 6,6%,
- proizvodnja osnov. farmaceutskih proizvoda i preparata (učesće 16,0%), pad od 0,6%,
- proizvodnja koksa i derivata nafte (učesće 10,6%), rast od 13,3%
- proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda (učesće 9,4%), pad od 5,5% i
- proizvodnja pića (učesće 5,7%), rast od 3,1%.

Učesće ovih oblasti u prerađivačkoj industriji je 67,0%.

Zalihe gotovih proizvoda u industriji vojvođanskog regiona u aprilu 2014. godine veće su za 11,3% u odnosu na ostvarene u istom mesecu prethodne godine.

Posmatrano sektorski, zalihe su porasle za 12,0% u sektoru prerađivačke industrije, a opale u sektoru rudarstva za 25,3%.

Posmatrano po nameni proizvoda, zalihe gotovih proizvoda su, u istom periodu, porasle kod netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 21,0%, kod trajnih proizvoda za široku potrošnju za 9,9%, kod intermedijarnih proizvoda za 8,1%, kod kapitalnih proizvoda za 6,0%, a opale kod energije za 21,3%.

Robna razmena sa inostranstvom

Prema podacima obrađenim od strane Informacionog centra PKV, vrednost spoljnotrgovinske razmene privrednih subjekata vojvođanskog regiona, u prvih četiri meseca 2014. godine, je realizovana u iznosu od 3.660,8 mil. USD, a čini povećanje po stopi od

13,0% u odnosu na prethodnu godinu. Vrednost izvoza je zabeležena u iznosu od 1.705,2 mil. USD, a vrednost uvoza u iznosu od 1.955,6 mil. USD, što čini povećanje po stopi od 23,2% i 5,3% u odnosu na prethodnu godinu. Deficit spoljnotrgovinske razmene je u odnosu na isti period prethodne godine skoro prepolovljen i iznosi 250,4 mil. USD.

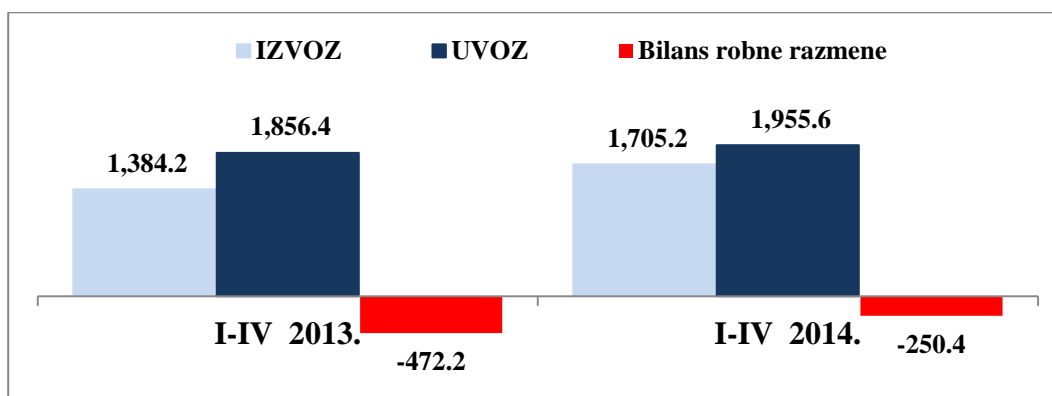
Tabela 2. Kretanje robne razmene AP Vojvodine sa inostranstvom (u mil. USD)

Elementi	Vrednost I-IV 2013.	Vrednost I-IV 2014.	Index $\frac{\text{I-IV 2014.}}{\text{I-IV 2013.}}$	% učešća u RS
IZVOZ	1.384,2	1.705,2	123,2	34,2
UVOZ	1.856,4	1.955,6	105,3	29,1
Ukupna robna razmena	3.240,6	3.660,8	113,0	31,3
Bilans robne razmene	-472,2	-250,4	53,0	14,5
% pokrivenosti uvoz izvozom	74,6	87,2		

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Istovremeno je zabeleženo povećanje pokrivenosti uvoza izvozom sa 74,6% na 87,2%. U 2014. godini, vojvođanski privrednici su realizovali 31,3% robne razmene Republike Srbije i to u ukupnom izvozu su učestvovali sa 34,2%, a u ukupnom uvozu sa 29,1%.

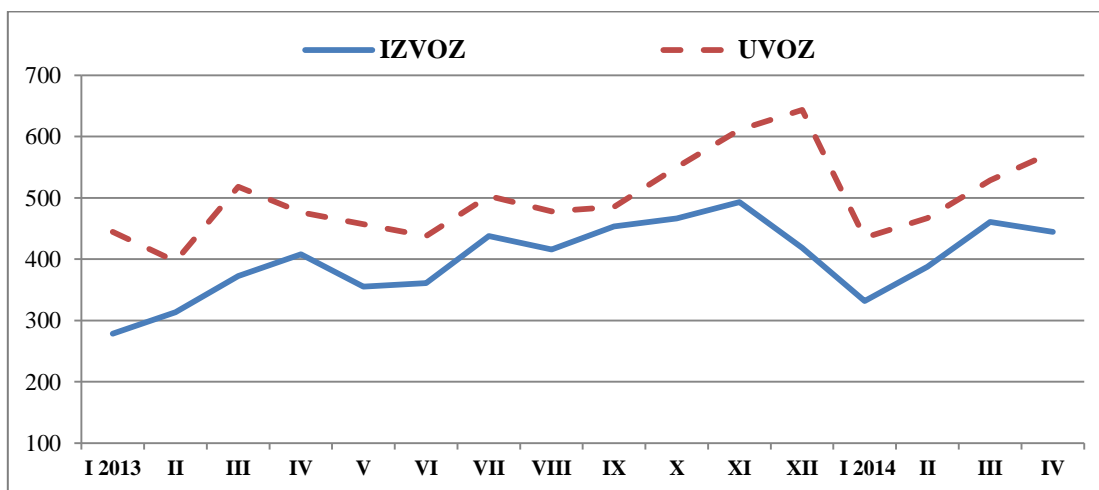
Grafikon 6. Pregled kretanja robne razmene regiona AP Vojvodine (u mil. USD)

Izvor podataka: Informacioni centar PKV

Prema podacima RZS R Srbije, u prva četiri meseca 2014. godine, izvoz privrednika regiona Vojvodine je realizovan u iznosu od 1.630,3 mil. USD, što čini povećanje po stopi od 17,8%, a uvoz je realizovan u vrednosti od 2.010,3 mil. USD, što je za 8,3% više u odnosu na vrednost uvoza u prethodnoj godini. Došlo je do smanjenja deficita za 19,5%, a pokrivenost uvoza izvozom iznosi 81,1%.

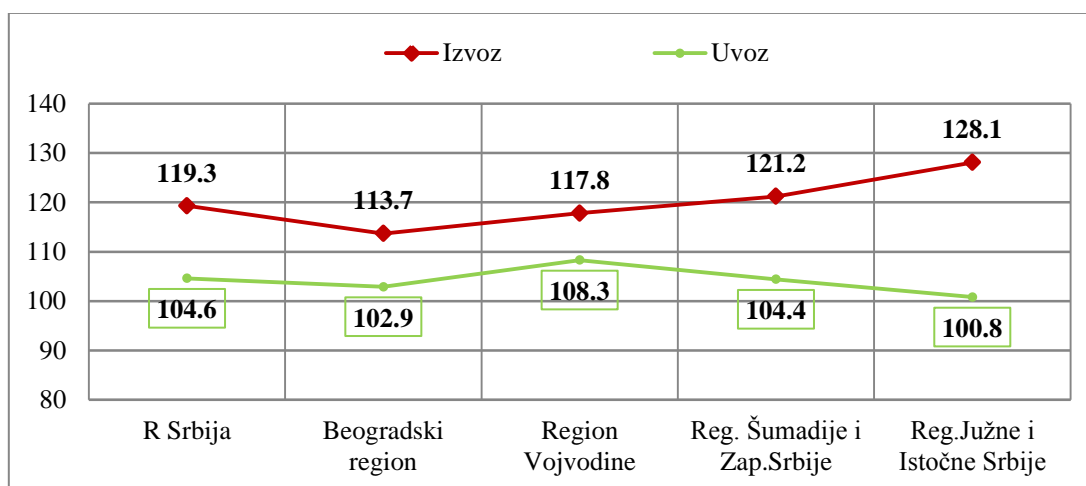
Grafikon 7. Mesečna dinamika kretanja izvoza, uvoza i robne razmene regiona AP Vojvodine (u mil. USD)

Izvor podataka: Saopštenje ST 15 br.147, RZS RS

U periodu januar-april 2014. godine, na nivou R Srbije je realizovano značajno povećanje izvoza od 19,3%, koje je potaknuto povećanjem korišćenja novih kapaciteta u proizvodnji motornih vozila i prikolica, zatim proizvodnji osnovnih metala i metalnih proizvoda, proizvodnji električne opreme, a i skoro udvostručenim izvozom poljoprivrednih proizvoda. Posmatrano regionalno (NUTS2), u prva četiri meseca 2014. godine, zabeležen je rast izvoza u Beogradskom regionu za 13,7%, u regionu AP Vojvodine za 17,8%, u regionu Šumadije i Zapadne Srbije povećanje za 21,2%, a u regionu Južne i Istočne Srbije za 28,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Grafikon 8. Pregled kretanja vrednosti robne razmene R Srbije po regionima za period I-IV 2014./I-IV 2013.

Izvor podataka: Saopštenje ST 15 br.147, RZS RS

Ukupna vrednost uvoza na nivou R Srbije, povećana je za 4,6%, kao rezultat realizovanog povećanja uvoza u Beogradskom regionu za 2,9%, Vojvodini za 8,3%, Regionu Šumadije i Zapadne Srbije za 4,4% i Regionu Južne i Istočne Srbije za 0,8%.

Promena strukture robne razmene, u korist izvoza i uvoza delatnosti proizvodnje motornih vozila, uticala je na promenu učešća regiona u ukupnoj robnoj razmeni. Na bazi podataka RZS R Srbije, u prva četiri meseca 2014. godine, u ukupnom izvozu, Region Vojvodine učestvuje sa 32,7%, Region Šumadije i Zapadne Srbije sa 32,8%, Beogradski region 20,8% i Region Južne i Istočne Srbije učestvuje sa 13,6%. Od ukupnog izvoza 0,1% vrednosti nije razvrstano po regionima.

U realizaciji uvoza, Beogradski region je učestvovao sa 42,0%, Region Vojvodine sa 29,9%, region Šumadije i Zapadne Srbije sa 19,4% i region Južne i Istočne Srbije sa 7,9%. Od ukupnog uvoza 0,7% vrednosti nije razvrstano po regionima.

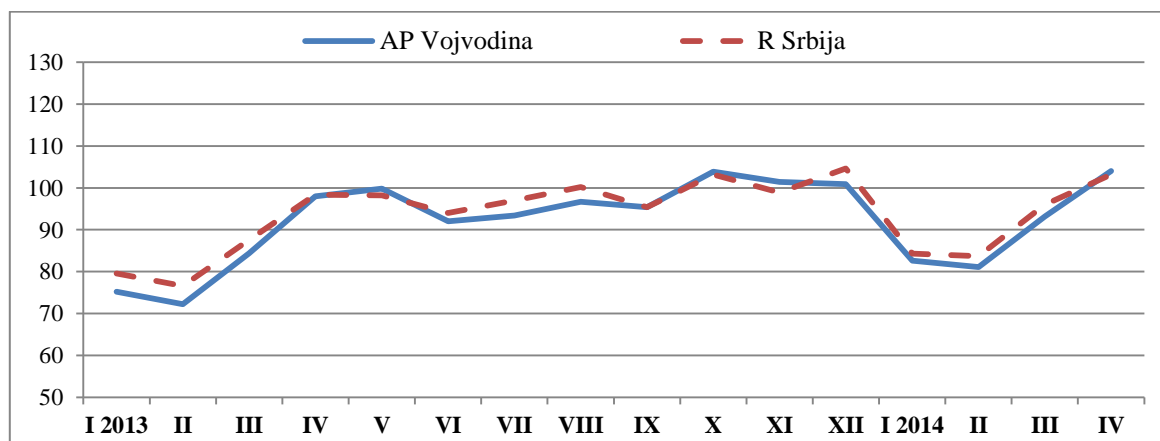
Promet robe u trgovini na malo

Promet robe u trgovini na malo u regionu AP Vojvodine u aprilu 2014. godine u odnosu na april 2013. godine veći je u tekućim cenama za 2,4%, a u stalnim cenama za 0,9% (R Srbija-promet robe u trgovini na malo, u tekućim cenama je veći za 1,5%, a u stalnim cenama nepromenjen). (Graf.9.)

U odnosu na prethodni mesec, u vojvođanskom regionu, aprilski promet robe je veći u tekućim cenama za 9,3%, a u stalnim cenama za 9,2%.

Poredeći nivo prometa robe u trgovini na malo u aprilu mesecu 2014. godine, sa prosečnim nivoom prometa u 2013. godini, računato u tekućim cenama, zabeležen je rast od 6,0%, a računato u stalnim cenama rast od 4,0%.

Grafikon 9. Indeksi prometa robe u trgovini na malo (mesec 2014 / Ø2013=100)

Poredeći period I-IV 2014. godine sa istim periodom prethodne godine, promet robe u trgovini na malo je veći u tekućim cenama za 3,8%, a u stalnim cenama 1,8%.

Realan pokazatelj je promet robe u stalnim cenama, jer se dobija deflacioniranjem indeksa u tekućim cenama, odgovarajućim indeksima potrošačkih cena.

Kretanje cena i inflacije

Potrošačke cene proizvoda i usluga lične potrošnje u aprilu mesecu 2014. godine, u odnosu na prethodni mesec, u proseku su povećane za 0,6%. U poređenju sa istim mesecom 2013. godine, potrošačke cene u aprilu 2014. godine su povećane za 2,1%, dok su u odnosu na decembar 2013. godine povećane za 1,8%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, u aprilu 2014. godine, u odnosu na isti mesec prethodne godine, najveći rast cena zabeležen je u grupama: Alkoholna pića i duvan (12,9%), Rekreacija i kultura (8,1%), Restorani i hoteli (7,5%), Stan, voda, električna energija, gas i druga goriva (7,1%), Zdravstvo (6,4%), Nameštaj, pokućstvo i tekuće održavanje stana (2,1%), Ostala roba i usluge (1,6%) i Komunikacije (1,1%).

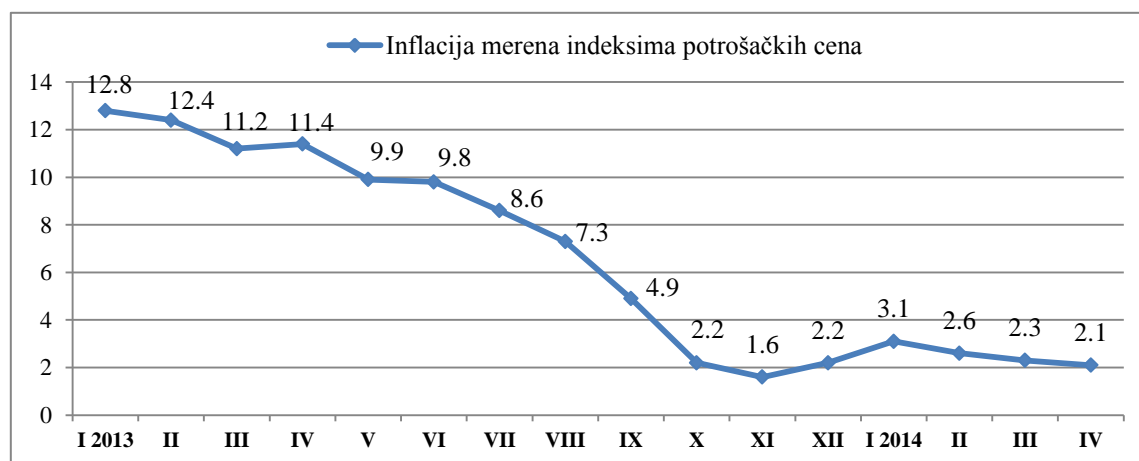
Tabela 3. Doprinos martovskoj stopi inflacije

Grupe proizvoda i usluga	U procentnim poenima
Ukupno	2,1
Alkoholna pića i duvan	12,9
Rekreacija i kultura	8,1
Restorani i hoteli	7,5
Stan, voda, el. energija, gas,...	7,1
Zdravstvo	6,4
Nameštaj, pokućstvo,...	2,1
Ostala roba i usluge	1,6
Komunikacije	1,1

Izvor: Saopštenje br.127 CN 11, RZS

Najveći rast cena u aprilu 2014. godine, u odnosu na prethodni mesec tekuće godine, posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, zabeležen je u grupama: Hrana i bezalkoholna pića (1,3%), Komunikacije (1,2%), Zdravstvo (0,8%) i u grupama Rekreacija i kultura i Nameštaj, pokućstvo i tekuće održavanje stana (za po 0,2%).

Grafikon 10. Godišnja stopa inflacije

Međugodišnja inflacija je nastavila da pada i u aprilu je iznosila 2,1%, a prema proceni Narodne banke Srbije i u narednom periodu će se kretati oko donje granice dozvoljenog odstupanja od cilja ($4 \pm 1,5\%$). Pored mera monetarne politike, tome će doprineti i niska agregatna tražnja i još uvek prisutni niski troškovi u proizvodnji hrane.

Izvršni odbor Narodne banke Srbije, imajući u vidu da se međugodišnja inflacija kreće oko donje granice cilja, kao i da su inflatorni pritisci smanjeni, odlučio je da referentnu kamatnu stopu smanji, te ona sada iznosi 9,0%.

Zaposlenost i zarade

Prema rezultatima Ankete o radnoj snazi (Saopštenje Republičkog zavoda za statistiku broj 109 - год. LXIV, 30.04.2014. **stopa nezaposlenosti stanovništva radnog uzrasta (15-64 god.) u APV za prvi kvartal je 21,6%.**

*

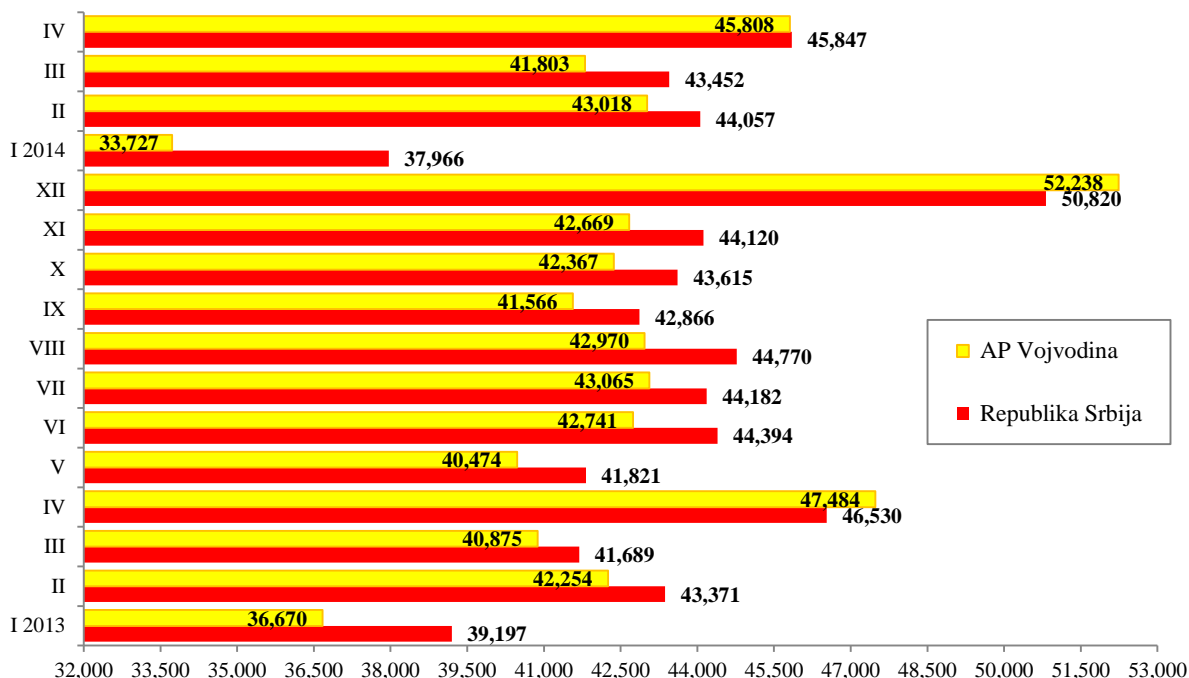
Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, krajem aprila 2014. godine, u Regionu Vojvodine je bilo zaposleno 444.247 lica, od toga 97.034 privatna preduzetnika i zaposlenih kod njih. U odnosu na prethodni mesec, zaposlenost je povećana za 36 lica.

Na kraju aprila 2014. godine, prema podacima NSZ-AP Vojvodine, registrovano je 201.684 nezaposlena lica, od kojih je 100.520 žena (49,8%). Nezaposlenost je u odnosu na prethodni mesec smanjena za 1.403 lica.

**

Prosečna zarada po zaposlenom u Regionu Vojvodine isplaćena u aprilu 2014. godine iznosi 62.965 dinara (45.808 dinara, bez poreza i doprinosa), što je u odnosu na april prethodne godine nominalan pad od 3,5%, a realan od 5,7% (R Srbija-nominalan pad od 1,7%, a realan od 3,7%). Poredeći sa prosečnom zaradom isplaćenom u 2013. godini, ovogodišnja aprilaska zarada realno je veća za 3,2%.

Grafikon 11. Prosečne zarade bez poreza i doprinosa (u RSD)

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa po zaposlenom isplaćena u vojvođanskom regionu, u periodu januar-april 2014. godine iznosi 41.119 dinara, a u odnosu na isti period 2013. godine, realno je manja za 4,2%. Posmatrano u nominalnom iznosu prosečna zarada bez poreza i doprinosa za četiri meseca tekuće godine opala je za 1,6% u odnosu na isti period prethodne godine.